

Sygn. akt III KK 612/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

Protokolant Marta Brylińska

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie **M. K.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 5 lutego 2020 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w G.

z dnia 23 sierpnia 2019 r., sygn. akt II K (...),

**1. uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 572 k.p.k.
postępowanie w sprawie umarza;**

2. kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 23 sierpnia 2019 r., Sąd Rejonowy w G., po rozpoznaniu sprawy M. K., skazanego prawomocnymi wyrokami Sądu Rejonowego w G.:

1. z dnia 27 lipca 2012 r., sygn. akt IX K (...), za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. popełnione w dniu 26 marca 2012 r. na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności,

polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym, która postanowieniem z dnia 15 listopada 2013 r. na podstawie art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 119 § 1 k.w. zmieniona została na karę miesiąca ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym;

2. z dnia 3 września 2012 r., sygn. akt **II K (...)**, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. popełnione w dniu 28 marca 2012 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, której wykonanie zarządził postanowieniem z dnia 22 stycznia 2014 r. i grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych po 20 zł każda;
3. z dnia 8 stycznia 2014 r., sygn. akt **IX K (...)**, za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zb. z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnione w nocy z 2 na 3 czerwca 2013 r. na karę roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby, której wykonanie zarządził postanowieniem z dnia 5 maja 2014 r. i grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych po 10 zł każda

- na podstawie art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k., art. 570 k.p.k., art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 85a k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w G.:

1. z dnia 3 września 2012 r. w sprawie o sygn. akt **II K (...)** (pkt 2)

2. z dnia 8 stycznia 2014 r. w sprawie o sygn. akt **IX K (...)** (pkt 3)

i wymierzył skazanemu karę łączną roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności. Na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okresy rzeczywistego pozbawienia wolności, a w pozostałym zakresie rozstrzygnięcia zawarte w wyżej wymienionych wyrokach, pozostawił do odrębnego wykonania. Jednocześnie, na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w części dotyczącej wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 27 lipca 2012 r. w sprawie o sygn. akt **IX K (...)** (pkt 1).

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 31 sierpnia 2019 r., wobec niezaskarżenia go przez strony postępowania.

W dniu 5 grudnia 2019 r. kasację od powyższego wyroku łącznego wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył go w całości na niekorzyść skazanego i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015, poz. 396) w zw. z art. 85 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., poprzez ich niezastosowanie i połączenie w wyroku łącznym jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w G. w sprawach o sygn. akt II K (...) i IX K (...), wadliwie na podstawie przepisów obowiązujących od dnia 1 lipca 2015 r. i przy braku przesłanek określonych w przepisie art. 85 k.k. sprzed powołanej nowelizacji, bowiem w sprawie o sygn. akt IX K (...) skazany popełnił przypisane mu przestępstwo z 2 na 3 czerwca 2013 r., a zatem już po wydaniu wyroku w sprawie o sygn. akt II K (...).

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania na podstawie art. 572 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym, stąd jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zaskarżony wyrok łączny nie może się ostać, ponieważ zapadł z rażącym naruszeniem art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396 – dalej: ustawa nowelizująca) w zw. z art. 85 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., co miało istotny wpływ na jego treść.

Jedynie dla przypomnienia, wskazać należy, że do dnia 30 czerwca 2015 r. istotą realnego zbiegu przestępstw było – zgodnie z ówczesną treścią art. 85 k.k. – popełnienie przez sprawcę kilku przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z nich. W wyniku zaś nowelizacji Kodeksu karnego ustawą z dnia 20 lutego 2015 r., z art. 85 k.k. wyeliminowano przesłankę "pierwszego wyroku" jako granicę zbiegu przestępstw. W konsekwencji, podstawą orzeczenia kary łącznej stało się popełnienie przez tego samego sprawcę

co najmniej dwóch przestępstw kiedykolwiek, niezależnie od czasu orzeczenia kar podlegających łączeniu.

Nie sposób także tracić z pola uwagi, że art. 19 ust. 1 ustawy nowelizującej stanowił, iż znowelizowanych przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego dotyczących zbiegu przestępstw oraz łączenia kar i środków karnych, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Przepis ten wprowadzał zatem odstępstwo od zasady ustanowionej w art. 4 § 1 k.k.

Odnosząc powyższe uwagi natury ogólnej do realiów rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że jakkolwiek zaskarżony wyrok został wydany po dniu 1 lipca 2015 r., a zatem po dniu wejścia w życie ustawy nowelizującej, to wszystkie wyroki będące przedmiotem rozpoznania Sądu Rejonowego w G., a więc także wyroki w sprawach o sygn. akt II K (...) i IX K (...), wydane zostały, jak też uprawomocniły się, przed tą datą, co wykluczało procedowanie przez ten Sąd w przedmiocie wyroku łącznego w oparciu o art. 85 k.k. w brzmieniu nadanym mu ustawą nowelizującą. W przypadku bowiem, gdy kary podlegające łączeniu zostały orzeczone prawomocnie przed 1 lipca 2015 r. (tak jak to ma miejsce w przedmiotowej sprawie), podstawą orzekania w wyroku łącznym kary łącznej – zgodnie z dyspozycją art. 19 ust. 1 ustawy nowelizującej – był Kodeks karny w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2015 r., choćby nawet nowe przepisy mogły prowadzić do korzystniejszego dla sprawcy rozstrzygnięcia.

Uwzględniając zatem treść art. 85 k.k. w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r., rację ma skarżący, że w rozpoznawanej sprawie nie zostały spełnione materialnoprawne przesłanki do wydania wyroku łącznego w zakresie skazań wynikających z wyroków wydanych w sprawach Sądu Rejonowego w G. o sygn. akt II K (...) i IX K (...). Dokonując bowiem zestawienia dat popełnienia czynów przypisanych skazanemu M. K. oraz dat wyroków wydanych w sprawach objętych postępowaniem w przedmiocie wydania wyroku łącznego, przy przyjęciu za punkt wyjścia wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 3 września 2012 r., sygn. akt II K (...), uznać należy, że w stosunku do tego skazanego nie zachodziły warunki do orzeczenia kary łącznej, a tym samym wydania wyroku łącznego. W sprawie o

sygn. akt IX K (...) skazany popełnił bowiem przypisane mu przestępstwo z 2 na 3 czerwca 2013 r., a zatem już po wydaniu w dniu 3 września 2012 r. wyroku w sprawie o sygn. akt II K (...).

Sąd Rejonowy w G. przyjmując istnienie realnego zbiegu przestępstw i wydając wyrok łączny uchybił więc przepisom art. 19 ust. 1 ustawy nowelizującej w zw. z art. 85 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., poprzez ich niezastosowanie i połączenie w wyroku łącznym jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w G. w sprawach o sygn. akt II K (...) i IX K (...), wadliwie na podstawie przepisów obowiązujących od dnia 1 lipca 2015 r. i przy braku przesłanek określonych w przepisie art. 85 k.k. sprzed powołanej nowelizacji. Do błędnego rozstrzygnięcia tego Sądu doszło wskutek nieprawidłowej interpretacji stanu prawnego sprawy, a w konsekwencji również stanu faktycznego.

Podsumowując, doszło w tej sprawie do rażącej obrazę przepisów prawa materialnego, wskazanych w kasacji Prokuratora Generalnego, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Skutkowała bowiem, niemającym umocowania w prawie materialnym, połączeniem jednostkowych kar pozbawienia wolności, które nie mogły tworzyć kary łącznej.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone orzeczenie i na podstawie art. 572 k.p.k. postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego umorzył.

O kosztach procesu rozstrzygnięto zgodnie z treścią art. 632 pkt 2 k.p.k.